

Βρυξέλλες, 19 Απριλίου 2024
(OR. en)

8957/24

SOC 284
GENDER 66
ECOFIN 450
JAI 637

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
αριθ. προηγ. εγγρ.:	7623/1/24 REV 1
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την οικονομική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία των γυναικών ως πορεία προς την ουσιαστική ισότητα των φύλων - Έγκριση

1. Η Προεδρία εκπόνησε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την «οικονομική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία των γυναικών ως πορεία προς την ουσιαστική ισότητα των φύλων.»
2. Τα συμπεράσματα βασίζονται σε έκθεση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) με τίτλο «Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power» (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων: κατανόηση των σχέσεων μεταξύ εισοδήματος, πλούτου και εξουσίας), ως έχει στο έγγραφο 9019/24.
3. Τα συμπεράσματα εξετάστηκαν από τα μέλη της Ομάδας «Κοινωνικά θέματα» στις 29 Φεβρουαρίου, στις 18 Μαρτίου και στις 12 Απριλίου 2024.
4. Επιτεύχθηκε κατ' αρχήν συμφωνία επί του σχεδίου κειμένου, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

5. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται

- να σημειώσει την έκθεση του EIGE, ως έχει στο έγγραφο 9019/24, και
 - να διαβιβάσει το σχέδιο συμπερασμάτων που παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος στο Συμβούλιο EPSCO προς έγκριση κατά τη σύνοδό του στις 7 Μαΐου 2024.
-

**Οικονομική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία των γυναικών ως πορεία προς την ουσιαστική
ισότητα των φύλων**

- Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου¹

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Η ισότητα των φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται στον πυρήνα των ευρωπαϊκών αξιών. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί θεμελιώδη αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία κατοχυρώνεται στις Συνθήκες και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Οι ίσες ευκαιρίες και η ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών όσον αφορά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης, την εξέλιξη της σταδιοδρομίας, την απόκτηση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, καθώς και την ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας και την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, αναγνωρίζονται στις αρχές 2, 3, 9 και 15 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή το 2017.
3. Στην Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου που εγκρίθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη στο πλαίσιο της 4ης Παγκόσμιας Διάσκεψης για τις Γυναίκες το 1995, ο τομέας ΣΤ «γυναίκες και οικονομία», συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών, προσδιορίζεται ως ένας από τους δώδεκα κρίσιμους τομείς προβληματισμού. Αναφέρεται ότι στο πλαίσιο του παρόντος τομέα προβληματισμού, οι κυβερνήσεις και άλλοι παράγοντες θα πρέπει να προωθούν μια ενεργητική και ευδιάκριτη πολιτική συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματα.

¹ Τα συμπεράσματα εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της επισκόπησης της εφαρμογής της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου, με ιδιαίτερη αναφορά στον κρίσιμο τομέα προβληματισμού ΣΤ (γυναίκες και οικονομία).

4. Στη Σύμβαση του ΟΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW), στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη όλα τα κράτη μέλη, ζητείται να θεσπιστούν μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών στον τομέα της οικονομικής ζωής, ιδίως σε σχέση με το δικαίωμα πρόσβασης σε τραπεζικά δάνεια, ενυπόθηκα δάνεια και άλλες μορφές χρηματοδοτικής πίστωσης.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

5. Το 2019, το Συμβούλιο απηύθυνε έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη για «προώθηση της οικονομικής ανεξαρτησίας και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης των γυναικών» καθώς και για «να συνεχίσουν να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή στην ισότητα των φύλων σε διάφορα στάδια της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μεταξύ άλλων, μέσω της επεξεργασίας των ήδη υφιστάμενων δεικτών για την ισότητα των φύλων και, κατά περίπτωση, της διαμόρφωσης νέων, με τη συνέχιση της ανάπτυξης της συλλογής δεδομένων ανά φύλο και στατιστικών μεθόδων και αναλύσεων για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την ισότητα των φύλων».²
6. Το 2023, το Συμβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη να αναγνωρίσει την αμειβόμενη και μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας και «να ενθαρρύνει την κινητοποίηση και την αποτελεσματική χρήση των πόρων και των κονδυλίων της ΕΕ για τη στήριξη της εφαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα και των συστάσεων του Συμβουλίου σχετικά με τη μακροχρόνια φροντίδα και την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΠΕΦ), ώστε να σημειωθεί πρόοδος στη μετάβαση των συστημάτων φροντίδας προς ολιστικά μοντέλα, με επίκεντρο τον άνθρωπο και σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας, προκειμένου να βελτιωθεί η αναγνώριση της αξίας της φροντίδας και να εξαλειφθούν οι προκαταλήψεις και τα έμφυλα στερεότυπα»³.

² Έγγρ. 14938/19.

³ Έγγρ. 16094/1/23 REV 1.

7. Το 2023, το Συμβούλιο κάλεσε επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «να διασφαλίσει ότι οι πτυχές της ισότητας των φύλων ενσωματώνονται στην εφαρμογή του προϋπολογισμού της ΕΕ, προκειμένου να γεφυρωθεί το επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων, ιδίως μέσω χρηματοδοτικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα δαπανών στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), καθώς και με την πλήρη εφαρμογή της μεθοδολογίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παρακολούθηση των δαπανών για την ισότητα των φύλων στον προϋπολογισμό της ΕΕ» και «να μεριμνήσει για την παρουσίαση των στατιστικών ανά φύλο σε όλες τις εκθέσεις της Επιτροπής.»⁴
8. Ο κανονισμός για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) τονίζει την ανάγκη για επενδύσεις σε εύρωστες υποδομές φροντίδας «προκειμένου να διασφαλιστούν η ισότητα των φύλων και η οικονομική χειραφέτηση των γυναικών, για την οικοδόμηση ανθεκτικών κοινωνιών, την καταπολέμηση των επισφαλών συνθηκών σε έναν γυναικοκρατούμενο τομέα, την τόνωση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, την πρόληψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, και για να έχουν θετική επίδραση στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕγχΠ), καθώς επιτρέπουν σε περισσότερες γυναίκες να συμμετέχουν σε αμειβόμενη εργασία.»⁵
9. Σύμφωνα με μελέτη που διενεργήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) όσον αφορά τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η βελτίωση της ισότητας των φύλων —μεταξύ άλλων, μέσω της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών— θα οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ κατά 9,6 % έως το 2050 στην ΕΕ.⁶

⁴ Έγγρ. 9684/23.

⁵ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

⁶ *Economic benefits of gender equality in the European Union (Τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση)*, σ. 2.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

10. Η «ευημερία σε μια οικονομία με ισότητα των φύλων» αποτελεί μια στρατηγική προτεραιότητα της στρατηγικής της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2020-2025, η οποία υπογραμμίζει ότι «οι γυναίκες και οι άνδρες σε όλη την πολυμορφία τους θα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες ανέλιξης και να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι, να αμείβονται εξίσου για εργασία ίσης αξίας, να έχουν ισότιμη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και να λαμβάνουν δίκαιες συντάξεις».⁷
11. Στην έκθεσή του με τίτλο «Financial independence and gender equality in the EU: joining the dots between income, wealth and power» (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων στην ΕΕ: κατανόηση των σχέσεων μεταξύ εισοδήματος, πλούτου και εξουσίας), το EIGE παρουσιάζει στοιχεία που αποδεικνύουν ανισότητες μεταξύ των φύλων όσον αφορά την οικονομική ανεξαρτησία στην ΕΕ με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο η έννοια της οικονομικής ανεξαρτησίας ορίζεται μέχρι στιγμής και αναλύει τις επιζήμιες συνέπειες της οικονομικής εξάρτησης συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής βίας⁸.
12. Το EIGE χαρακτηρίζει την οικονομική ενδυνάμωση των γυναικών ως μια «διαδικασία με την οποία οι γυναίκες αποκτούν δύναμη και τον έλεγχο της ζωής τους, καθώς και την ικανότητα να πραγματοποιούν στρατηγικές επιλογές». Ορίζει την οικονομική ανεξαρτησία ως μια πολυδιάστατη έννοια που περιλαμβάνει το εισόδημα, τον πλούτο και την εξουσία/έλεγχο, ώστε να αποτυπωθούν πληρέστερα οι πολλές πτυχές της ανισότητας των φύλων.

⁷ Βλ. έγγρ. 6678/20.

⁸ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων)*, (έγγρ. 9019/24, σ. IX-XIV και σ. 15).

13. Το επίμονο χάσμα μεταξύ των φύλων παραμένει, εις βάρος των γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, τις αμοιβές, τις αποδοχές και το εισόδημα, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων καθώς και της φροντίδας, του πλούτου και της πρόσβασης σε πιστώσεις⁹. Τα χάσματα οφείλονται στον οριζόντιο και κάθετο διαχωρισμό με βάση το φύλο και στη μικρότερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται στην εργασία μερικής απασχόλησης και στους χαμηλόμισθους τομείς λόγω φραγμών που σχετίζονται με το φύλο και των έμφυλων στερεοτύπων.
14. Η άνιση κατανομή της μη αμειβόμενης φροντίδας και της οικιακής εργασίας μεταξύ γυναικών και ανδρών στο πλαίσιο της οικογένειας θέτει επίσης σε μειονεκτική θέση τις γυναίκες καθώς παρεμποδίζει την ίση συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και έχει αρνητικό αντίκτυπο στις αποδοχές και την οικονομική τους ανεξαρτησία¹⁰. Το 2022 το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων παραμένει γύρω στο 12,7 % στην ΕΕ. Το EIGE εκτιμά ότι το χάσμα πλούτου μεταξύ των φύλων για άγαμους ενήλικες ηλικίας 18-60 ετών σε οκτώ κράτη μέλη ανέρχεται σε 32 %, ενώ οι εκτιμήσεις ανά χώρα κυμαίνονται από 8 % έως 49 %¹¹. Εν τω μεταξύ, το συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων, το οποίο εκτιμάται σε 26,1 % το 2022, επιδεινώνει την ευάλωτη κατάσταση των γυναικών όσον αφορά το ποσοστό κινδύνου φτώχειας.
15. Σύμφωνα με τη μελέτη του EIGE, το χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση, τις αμοιβές, τις αποδοχές, το εισόδημα και τον πλούτο είναι ιδιαίτερα έντονο για ορισμένες ομάδες γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών σε μονογονεϊκά νοικοκυριά, των ηλικιωμένων γυναικών, των γυναικών που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και των γυναικών με εξαρτώμενα παιδιά¹². Άλλες ευάλωτες ομάδες γυναικών περιλαμβάνουν γυναίκες θύματα βίας, γυναίκες Ρομά, γυναίκες με αναπηρία και γυναίκες που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας στην Ουκρανία και από βίαιες συγκρούσεις σε άλλα μέρη του κόσμου.
16. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η οικονομική ανεξαρτησία αποτελεί τόσο ζήτημα κύκλου ζωής όσο και φαύλο κύκλο: «η έλλειψη οικονομικής ανεξαρτησίας καθιστά πιο δύσκολη την αναζήτηση ευκαιριών οι οποίες θα ενισχύουν την οικονομική ανεξαρτησία»¹³.

⁹ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων)*, (έγγρ. 9019/24, σ. 78).

¹⁰ EIGE (2023) *A Better Work-Life Balance: Bridging the gender care gap (Βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής: Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα)*.

¹¹ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων)*, (έγγρ. 9019/24, σ. 35).

¹² EIGE (2024), *Financial independence and gender equality (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων)*, (έγγρ. 9019/24, σ. 79).

¹³ ό.π., σ. 63-64.

17. Σύμφωνα με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024, ο φορολογικός σχεδιασμός μπορεί να προωθήσει μεγαλύτερη ισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την κατάργηση της κοινής φορολογίας, δεδομένου ότι το 78 % των δεύτερων εργαζόμενων μελών της οικογένειας στην ΕΕ είναι γυναίκες. Η έκθεση επισημαίνει ότι τα συστήματα κοινής προοδευτικής φορολόγησης μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά την είσοδο στην απασχόληση και τις ώρες εργασίας των δεύτερων εργαζόμενων μελών της οικογένειας καθώς δημιουργούν υψηλή οριακή φορολογική επιβάρυνση¹⁴. Ως εκ τούτου, όπως επιβεβαίωσε και το EIGE, η φορολογία έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών¹⁵.
18. Η έλλειψη οικονομικής ανεξαρτησίας αυξάνει τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού για τις γυναίκες και η προσέγγιση ισότιμης κατανομής πόρων εντός του νοικοκυριού μπορεί να υποκρύψει την πραγματική έκταση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά την φτώχεια και τη στέρηση.
19. Τα στατιστικά στοιχεία για το εισόδημα που διατίθενται προς το παρόν δεν καθιστούν δυνατή την πλήρη ανάλυση της ισότητας των φύλων καθώς δεν παρέχουν δεδομένα για κάθε μέλος νοικοκυριού ή δεν αντικατοπτρίζουν τις διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών¹⁶. Επίσης λείπουν αναλυτικά στοιχεία περί πλούτου και αποταμιεύσεων. Συνεπώς, το μερίδιο εισοδήματος των γυναικών σε ένα νοικοκυριό τείνει να υπερεκτιμάται και ο κίνδυνος φτώχειας και υλικής στέρησης των γυναικών να υποτιμάται.

¹⁴ Κοινή έκθεση για την απασχόληση για το 2024, σ. 57.

¹⁵ EIGE (2024), *Financial independence and gender equality (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων)*, (έγγρ. 9019/24, σ. xii-xiii και 54-56).

¹⁶ Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat). *EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – monetary poverty of elderly people [Μεθοδολογία στατιστικών στοιχείων της ΕΕ για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC) — νομισματική φτώχεια των ηλικιωμένων]*.

20. Τέλος, σύμφωνα με τη μελέτη του EIGE, η οικονομική εξάρτηση συνδέεται με ένα φάσμα αρνητικών συνεπειών, μεταξύ άλλων, χειρότερη σωματική και ψυχική υγεία και λιγότερες ευκαιρίες συμμετοχής στην εκπαίδευση, την αμειβόμενη απασχόληση και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες. Επιπλέον, η οικονομική εξάρτηση των γυναικών από τους συντρόφους τους μπορεί να εμποδίζει τις γυναίκες στην αποχώρηση από βίαιες σχέσεις ή στον τερματισμό τέτοιων σχέσεων, αυξάνοντας συνεπώς τον κίνδυνο να βιώσουν βία από τον σύντροφό τους. Η πανευρωπαϊκή έρευνα της Eurostat σχετικά με την έμφυλη βία κατά των γυναικών και άλλες μορφές διαπροσωπικής βίας (EU-GBV) παρουσιάζει τη συχνότητα εμφάνισης της οικονομικής βίας, καθώς 4 % έως 18 % των γυναικών αναφέρουν ότι ο σύντροφός τους τις απαγορεύει να εργάζονται ή ότι ελέγχει τα οικονομικά της οικογένειας καθώς και ότι ελέγχει υπερβολικά τις δαπάνες τους.
21. Τα παρόντα συμπεράσματα βασίζονται σε προηγούμενες εργασίες και πολιτικές δεσμεύσεις του Συμβουλίου, της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αρμόδιων φορέων στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς και στα έγγραφα του παραρτήματος.

Το ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους:

22. Να ενσωματώσουν συστηματικά τη διάσταση της ισότητας των φύλων στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών πολιτικών και της νομοθεσίας, ιδίως με τους εξής τρόπους:
- α) βελτιώνοντας περαιτέρω τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, ιδίως εκείνων που επιθυμούν να εισέλθουν, να επανεισέλθουν ή να παραμείνουν στην αγορά εργασίας, για παράδειγμα μέσω του σχεδιασμού των συστημάτων φορολόγησης και παροχών, ιδίως με τη θέσπιση κινήτρων και την άρση αντικινήτρων, ειδικότερα για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας· Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει δράσεις, μεταξύ άλλων, για την από κοινού φορολόγηση¹⁷, όπως αναφέρεται στην κοινή έκθεση για την απασχόληση 2024·
 - β) εξασφαλίζοντας στήριξη για τις γυναίκες η οποία συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου, προκειμένου να διευκολύνεται η είσοδος ή η επανείσοδος τους στην αγορά εργασίας μέσω, για παράδειγμα, της παροχής προγραμμάτων κατάρτισης για την ενδυνάμωση των γυναικών και την ενίσχυση των δεξιοτήτων τους στην αγορά εργασίας·
 - γ) προωθώντας την περαιτέρω έρευνα και βελτιώνοντας τη διαθεσιμότητα δεδομένων ανά φύλο στον τομέα των δημοσιονομικών πολιτικών, καθώς και διερευνώντας τις δυνατότητες αξιολόγησης και επεξήγησης των ανισοτήτων εντός των νοικοκυριών. Όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, τα δεδομένα θα πρέπει επίσης να αναλύονται ανά ηλικία, αναπηρία, σύνθεση νοικοκυριού ή καταγωγή·
 - δ) αντιμετωπίζοντας το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα της φροντίδας με την προώθηση της ισότιμης κατανομής της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας και των οικιακών καθηκόντων μεταξύ γυναικών και ανδρών, ιδίως με τη διασφάλιση προσβάσιμων, οικονομικά προσιτών και υψηλής ποιότητας υποδομών και υπηρεσιών ΠΕΦ και μακροχρόνιας φροντίδας σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μακροχρόνια φροντίδα·
 - ε) ανταλλάσσοντας ορθές πρακτικές ανάλυσης με παράλληλη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον τομέα των νομικών πλαισίων και των περιουσιακών σχέσεων γάμων και καθεστώτων συμβίωσης και της διάλυσής τους, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τον αντίκτυπο που έχουν στην οικονομική ανεξαρτησία γυναικών και ανδρών και στον κίνδυνο οικονομικής βίας·

¹⁷ Κοινή έκθεση για την απασχόληση για το 2024, σ. 12 και σ 57-58.

- στ) προσπαθώντας να διασφαλίσουν ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα ενσωματώνουν τη διάσταση της ισότητας των φύλων και διαθέτουν επαρκή και κατάλληλη κάλυψη και επίπεδα παροχών, ώστε να είναι δίκαια και να συμβάλλουν στην πρόληψη της φτώχειας των ηλικιωμένων και του κοινωνικού αποκλεισμού, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση των ατόμων που έχουν διακόψει τη σταδιοδρομία τους για να φροντίσουν εξαρτώμενα άτομα ή έχουν λάβει ιατρική άδεια. Είναι σημαντικό τα συστήματα αυτά να λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις της σύγχρονης κοινωνίας και τις μεταβαλλόμενες μορφές συμβίωσης, με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερης ισότητας των φύλων, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων·
- ζ) προωθώντας και αναπτύσσοντας τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων ανά φύλο σχετικά με το εξατομικευμένο εισόδημα και τις μεταβιβάσεις μεταξύ και εντός των νοικοκυριών·
- η) ενθαρρύνοντας, αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας στρατηγικές για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στη λήψη αποφάσεων σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων ιδίως στρατηγικών για την αύξηση του αριθμού των γυναικών που συμμετέχουν στις διαδικασίες οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής, καθώς και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια και σε όλα τα επίπεδα.
23. Να παράσχουν ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα επιτρέψουν σε όλα τα κορίτσια και τα αγόρια, τις γυναίκες και τους άνδρες, στις αντίστοιχες διαφορετικές καταστάσεις και συνθήκες τους, να αποκτήσουν ή να βελτιώσουν την εκπαίδευση και την κατάρτισή τους, συμπεριλαμβανομένου του χρηματοοικονομικού γραμματισμού τους, ώστε να ενισχύσουν τις μελλοντικές προοπτικές τους όσον αφορά την εξασφάλιση και τη διατήρηση της οικονομικής ανεξαρτησίας τους.

24. Να προωθήσουν ευκαιρίες διά βίου μάθησης και κατάρτισης που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου και αποσκοπούν στη βελτίωση των οικονομικών και ψηφιακών γνώσεων, καθώς και δεξιοτήτων όπως του αριθμητισμού και του γραμματισμού των γυναικών όλων των ηλικιών, μεταξύ άλλων μέσω μαθητείας, διαδικτυακής κατάρτισης ή άλλων οδών που λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων από διατομεακή άποψη, τα διάφορα μειονεκτήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν (π.χ. αποκλεισμός από την αγορά εργασίας, έλλειψη πρόσβασης ή εξοικείωσης με χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και έλλειψη εξουσίας και ελέγχου, και ψηφιακό χάσμα μεταξύ των φύλων).
25. Να στηρίζουν μέτρα για την προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και ιδιοκτησίας επιχειρήσεων, καθώς και της πρόσβασης των γυναικών σε χρηματοδοτικούς πόρους, μεταξύ άλλων με ειδικά προγράμματα αλληλοδιδαχής από ομοτίμους.
26. Να προωθήσουν τη συντονισμένη συνεργασία μεταξύ θεσμών και παραγόντων της αγοράς εργασίας, καθώς και στον κοινωνικό, τον χρηματοοικονομικό, τον εκπαιδευτικό τομέα και τον τομέα της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένου τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, ώστε να διαμορφωθεί μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση, από τη σκοπιά του φύλου, των παραγόντων που σχετίζονται με την οικονομική ανεξαρτησία και συμπεριφορά (π.χ. συσσώρευση συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων· κίνδυνοι έμφυλης βίας συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής βίας· στρατηγικές και κίνδυνοι χρηματοοικονομικής διαφοροποίησης κ.λπ.).
27. Να προωθήσουν τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην προαγωγή των ίσων ευκαιριών και της οικονομικής ενδυνάμωσης των γυναικών, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας εργασιακού περιβάλλοντος που να δίνει προτεραιότητα στην ισότητα των φύλων και τη συμπερίληψη, καθώς και μέσω άλλων μέτρων που να ενισχύουν την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών.
28. Να διασφαλίσουν ότι τα σχέδια δράσης κατά της έμφυλης βίας που προβλέπονται στην επικείμενη οδηγία για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας¹⁸ περιλαμβάνουν στοχευμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής βίας και την υποστήριξη των γυναικών στην κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη.

¹⁸ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας [COM(2022)105].

29. Να διασφαλίσουν συντονισμένη καθοδήγηση της εθνικής πολιτικής για την πρόληψη της οικονομικής βίας και του καταναγκαστικού ελέγχου σε όλες τις μορφές του, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των δανείων και των χρεών που συνάπτονται για λογαριασμό του νοικοκυριού από έναν από τους συντρόφους χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου συντρόφου.
30. Να προωθήσουν τη διαθεσιμότητα ποιοτικών και προσβάσιμων υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επαγγελματικής συμβουλευτικής για θύματα εξ οικείων βίας, ιδίως για όσους και όσες έχουν υποστεί οικονομική βία ή κακοποίηση.
31. Να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση, ιδίως μεταξύ των νέων, σχετικά με υγιείς, μη βίαιες και ισότιμες προσεγγίσεις χειρισμού των οικονομικών θεμάτων στο πλαίσιο των προσωπικών σχέσεων.
32. Να διασφαλίσουν την έρευνα που συνεκτιμά τη διάσταση του φύλου και να προβούν σε ενέργειες για τη συλλογή, ανάλυση και κοινοποίηση διοικητικών δεδομένων και δεδομένων ερευνών με ανάλυση ανά φύλο σχετικά με την οικονομική βία και τη σχέση της με την οικονομική εξάρτηση και ανεξαρτησία, λαμβάνοντας υπόψη τα ελάχιστα πρότυπα για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, όπως ορίζονται στην επικείμενη οδηγία για τη βία κατά των γυναικών.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και τηρουμένου του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

33. Να ενισχύσουν τα μέτρα για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου, καθώς και της εφαρμογής της Ατζέντας του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, με τους εξής τρόπους:
- α) καταβάλλοντας προσπάθειες για τη γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων, μεταξύ άλλων μέσω της έγκαιρης και αποτελεσματικής μεταφοράς της οδηγίας για τη μισθολογική διαφάνεια στο εθνικό δίκαιο και της εφαρμογής της·
 - β) εφαρμόζοντας τη διττή προσέγγιση της ισότητας των φύλων με την επιδίωξη ειδικών πολιτικών και μέτρων για την ισότητα των φύλων, ενσωματώνοντας παράλληλα συστηματικά τη διάσταση του φύλου στις κοινωνικές, χρηματοπιστωτικές και οικονομικές πολιτικές, προγράμματα και προϋπολογισμούς, ώστε να εντοπίζεται και να μειώνεται αποτελεσματικά το χάσμα των φύλων στους εν λόγω τομείς·
 - γ) αναπτύσσοντας και παρέχοντας συμβουλές ή καθοδήγηση σχετικά με την οικονομική ενδυνάμωση και ανεξαρτησία των γυναικών και αναπτύσσοντας σχετικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης με τη συμμετοχή αρμοδίων οντοτήτων όπως οι φορείς ισότητας ή εμπειρογνώμονες εν προκειμένω·
 - δ) συνεχίζοντας να βελτιώνουν την ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική, οικογενειακή και ιδιωτική ζωή μέσω της αποτελεσματικής υλοποίησης και εφαρμογής της οδηγίας για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, της ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη φροντίδα, της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, καθώς και της σύστασής του σχετικά με τη μακροχρόνια φροντίδα, ιδιαίτερα με σκοπό να διευκολυνθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας·
 - ε) Να εξετάσουν περαιτέρω μέτρα για την καταπολέμηση της οικονομικής βίας με ευρύτερο στόχο να εξαλειφθούν αποτελεσματικά όλες οι μορφές έμφυλης βίας και διακρίσεων, ιδίως των πολλαπλών διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διατομεακών διακρίσεων.
34. Να προωθήσουν μέτρα για τη στήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που θα τα βοηθήσουν να διατηρήσουν ή να αποκτήσουν οικονομική ανεξαρτησία, όπως μέτρα για να τα βοηθήσουν να διατηρήσουν την εργασία τους ή μέτρα που προβλέπουν άδεια μετ' αποδοχών από την εργασία.

35. Να πραγματοποιήσουν εργασίες για την ανάπτυξη εναρμονισμένων και τακτικά συλλεγόμενων δεδομένων σχετικά με τον ατομικό πλούτο, με ανάλυση ανά φύλο και άλλα διατομεακά κοινωνικά χαρακτηριστικά, από κοινού με την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ) και την Επιτροπή Απασχόλησης (EMCO), και να εξετάσουν τη δυνατότητα συμπερίληψης των δεδομένων αυτών στις στατιστικές EU-SILC στο μέλλον.
36. Να ενσωματώσουν στις σχετικές έρευνες της ΕΕ ερωτήσεις σχετικά με τα έσοδα και τις δαπάνες σε ατομικό επίπεδο, την κοινή χρήση και τον επιμερισμό του εισοδήματος, με ανάλυση ανά φύλο και ανάλογα με το είδος του εισοδήματος και, αν είναι σκόπιμο, άλλες σχετικές μεταβλητές.
37. Να λάβουν υπόψη και να διαδώσουν τα αποτελέσματα της επικείμενης ευρωπαϊκής μελέτης με βάση την έρευνα της ΕΕ για την έμφυλη βία και άλλες μορφές διαπροσωπικής βίας, η οποία συντονίζεται από την Eurostat και υποστηρίζεται από το EIGE και τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA).
38. Να διευκολύνουν την αμοιβαία μάθηση και προώθηση ορθών πρακτικών μεταξύ των φορέων που ασχολούνται με την προώθηση της οικονομικής ενδυνάμωσης και ανεξαρτησίας των γυναικών, και την αντιμετώπιση του προβλήματος της οικονομικής βίας.
39. Να συνεχίσουν να καταπολεμούν τα έμφυλα στερεότυπα, τον σεξισμό, τους ρόλους των φύλων και τα έμφυλα πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που τείνουν να αποδίδουν στους άνδρες κυρίαρχο ρόλο στη λήψη οικονομικών αποφάσεων· και να στηρίζουν στοχευμένα προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε άνδρες και αγόρια να συμμετέχουν στην καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και διακρίσεων. Να προωθήσουν την άνευ στερεοτύπων ισότιμη κατανομή της μη αμειβόμενης φροντίδας και οικιακής εργασίας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Να ενθαρρύνουν τα κορίτσια, τα αγόρια, τις γυναίκες και τους άνδρες να επιλέγουν εκπαιδευτικά πεδία και επαγγέλματα ανάλογα με τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους, χωρίς να βασίζονται σε έμφυλα στερεότυπα, ώστε να αυξηθεί το ποσοστό των ανδρών σε επαγγέλματα όπως η φροντίδα και η προσχολική εκπαίδευση όπου οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται επί του παρόντος και να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στους τομείς STEM¹⁹.

¹⁹ Θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

40. Να στηρίζει την έρευνα σχετικά με το ζήτημα της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών ως πολυδιάστατης έννοιας που περιλαμβάνει το εισόδημα, τον πλούτο και την εξουσία/έλεγχο, ώστε να αποτυπωθούν πληρέστερα οι πολλές πτυχές της ανισότητας των φύλων.
41. Να καταβάλλει προσπάθειες για την ανάπτυξη τυποποιημένων δεικτών για την παρακολούθηση της οικονομικής ανεξαρτησίας, σε συνεργασία με το EIGE και με τη συμβολή της Eurostat ενόψει των συζητήσεων στην ΕΚΠ και την EMCO. Να ενσωματώσει τους σχετικούς δείκτες οικονομικής βίας σε πιθανές μελλοντικές έρευνες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την έμφυλη βία και την εξ οικείων βία.
42. Να στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικές στρατηγικές ώστε να προαχθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στην οικονομική και χρηματοπιστωτική πολιτική και στη λήψη αποφάσεων, ιδίως με την παρακολούθηση του κατά πόσον υλοποιείται και εφαρμόζεται ορθά η οδηγία σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διοικητικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών και συναφή μέτρα.
43. Να συνεχίσει να στηρίζει τα κράτη μέλη όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους τα εθνικά συστήματα φορολογίας και παροχών μπορούν να λειτουργούν ως οικονομικά κίνητρα ή αντικίνητρα για την απασχόληση των δευτέρων εργαζόμενων μελών της οικογένειας,²⁰ μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στη μείωση της άνισης οικονομικής επιβάρυνσης της φορολογίας για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας, όπως για παράδειγμα η προώθηση της εξατομίκευσης των συστημάτων φορολογίας εισοδήματος.
44. Να προάγει τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στις οικονομικές πολιτικές της ΕΕ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
45. Να προωθήσει την περαιτέρω έρευνα και να συγκεντρώσει δεδομένα ανά φύλο σχετικά με την οικονομία της φροντίδας, τις ανάγκες φροντίδας και τα επαγγέλματα φροντίδας, καθώς και σχετικά με το καθεστώς των επίσημων και άτυπων φροντιστών και τις συνθήκες εργασίας τους σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα.

²⁰ Κοινή έκθεση για την απασχόληση για το 2024, σ. 57-58.

Βλ. για παράδειγμα:

Rastrigina, O., Verashchagina, A., *Secondary earners and fiscal policies in Europe*, (Δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας και φορολογικές πολιτικές στην Ευρώπη), μελέτη που ανατέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2015, URL: <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/a48ea2ce-7eef-4106-afe2-692a9de13d5e> και

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων, *The Macro-Economic Benefits of Gender Equality*, Economic Brief 071, Μάρτιος 2022, URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/e1e9946c-6b83-4df5-ae38-8baadeb22bee_en?filename=eb071_en.pdf

46. Να συνεχίσει να παρακολουθεί την πρόοδο όσον αφορά τη νομοθεσία, τις πολιτικές και τα μέτρα για τη μείωση του μισθολογικού και συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων, με βάση υφιστάμενες διαδικασίες, κυρίως την τριετή έκθεση για την επάρκεια των συντάξεων (Pension Adequacy Report - PAR), και να συνεχίσει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών στον εν λόγω τομέα.
47. Να στηρίξει τη χρηματοδότηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου για τη βελτίωση των χρηματοοικονομικών γνώσεων και δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων του αριθμητισμού και του χρηματοοικονομικού και ψηφιακού γραμματισμού, δίνοντας έμφαση στις γυναίκες και τα κορίτσια.
48. Να καθιερώσει εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα νέα δικαιώματα των εργαζομένων στην οδηγία για τη μισθολογική διαφάνεια και στην οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες γνωρίζουν και είναι σε θέση να ασκούν τα δικαιώματά τους.
49. Να παρακολουθεί την πρόοδο και την ευαισθητοποίηση, και να ανταλλάσσει ορθές πρακτικές όσον αφορά τις πολιτικές για την αντιμετώπιση του χάσματος μεταξύ των φύλων, ιδίως όσον αφορά τη σύσταση του Συμβουλίου για επαρκές ελάχιστο εισόδημα και την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα, συμπεριλαμβανομένων της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και της σύστασης για τη μακροχρόνια φροντίδα, καθώς και τις οδηγίες για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, τον κατώτατο μισθό και τη μισθολογική διαφάνεια .
50. Να συνεχίσει τις εργασίες στους τομείς που προσδιορίζονται στη στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 και να διασφαλίσει ότι η μακροπρόθεσμη στρατηγική δέσμευση για την προώθηση της ισότητας των φύλων θα διατηρηθεί και θα ενισχυθεί περαιτέρω μετά το 2025, με βάση μια ισχυρή θεσμική παρακολούθηση, συμπεριλαμβανομένης μιας νέας στρατηγικής που θα καθορίζει τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ και θα λειτουργεί ως πυξίδα για δράση σε εθνικό επίπεδο.
-

Έγγραφα αναφοράς

1. Διοργανικό έγγραφο της ΕΕ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Γραμματεία, *European pillar of social rights (Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων)*, Υπηρεσία Εκδόσεων, 2017,
<https://data.europa.eu/doi/10.2792/95934>

Κοινή έκθεση για την απασχόληση για το έτος 2024 (6073/24)

2. Νομοθεσία της ΕΕ

Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές και την κατάργηση της οδηγίας 2010/18/ΕΕ του Συμβουλίου (ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 79).

Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17)

Οδηγία (ΕΕ) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών και σχετικά μέτρα (ΕΕ L 315 της 7.12.2022, σ. 44).

Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής (ΕΕ L 132 της 17.5.2023, σ. 21).

3. Συμβούλιο

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2019, με τίτλο «Γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων: κυριότερες πολιτικές και μέτρα (έγγρ. 10349/19)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2019, με τίτλο «Η οικονομία της ευημερίας» (έγγρ. 13432/19)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Οικονομίες ίσων ευκαιριών στην ΕΕ: Η μελλοντική πορεία (έγγρ. 14938/19)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2020, με τίτλο «Αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων: Αποτίμηση και καταμερισμός της αμειβόμενης εργασίας και της μη αμειβόμενης εργασίας φροντίδας (έγγρ. 13584/20)

Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα (ΕΕ C 476 της 15.12.2022, σ. 1).

Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: οι στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030 (ΕΕ C 484 της 20.12.2022, σ. 1)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2023, με τίτλο «Ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στις πολιτικές, τα προγράμματα και τους προϋπολογισμούς» (έγγρ. 9684/23)

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 29ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Μετάβαση των συστημάτων διά βίου φροντίδας προς μοντέλα ολιστικά, με επίκεντρο τον άνθρωπο και σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας με συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου» (έγγρ. 16094/1/23 REV1)

4. Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025. 6678-20.
[Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής: COM(2020) 152 final]

Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα με επίκεντρο τους φροντιστές και τους αποδέκτες φροντίδας (2022). [Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής: COM(2022) 440 final]

Απόφαση της Επιτροπής, της 17ης Σεπτεμβρίου 2012, για την Eurostat (2012/504/EE)

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της εξ οικείων βίας, [COM(2022)105 final]

EU statistics on income and living conditions (EU-SILC) methodology – monetary poverty of elderly people [Μεθοδολογία στατιστικών στοιχείων της ΕΕ για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EU-SILC) — νομισματική φτώχεια των ηλικιωμένων], Eurostat, 2022.

Gender Pension Gap by age group (Συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων ανά ηλικιακή ομάδα), Eurostat, 2022.

Gender pay gap statistics (Στατιστικά στοιχεία σχετικά με το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων), Eurostat, 2023.

5. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE)

Αξιολόγηση των επιπτώσεων του θέματος της ισότητας των φύλων: Gender Mainstreaming Toolkit (Εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου), 2016.

Economic benefits of gender equality in the European Union (Τα οικονομικά οφέλη της ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση), 2023.

Καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής: Bridging the gender care gap, (Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα) 2023.

Financial independence and gender equality: joining the dots between income, wealth and power (Οικονομική ανεξαρτησία και ισότητα των φύλων: κατανόηση των σχέσεων μεταξύ εισοδήματος, πλούτου και εξουσίας) (9019/24)

6. Ηνωμένα Έθνη

The Beijing Declaration and Platform for Action (UN agenda for gender equality and women's empowerment) [Η διακήρυξη και πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου (Ατζέντα του ΟΗΕ για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών)]

The Convention on the Elimination of All Forms of Violence Against Women (CEDAW)(Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών)
